

Ελλάδα

Θεμελιώδη δικαιώματα - Ελλάδα

Τα εθνικά δικαστήρια

Ο Συνήγορος του Πολίτη

Εξειδικευμένοι φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Τα εθνικά δικαστήρια

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει ειδικό αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο να μπορεί κάποιος να απευθυνθεί σε περίπτωση παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ανάλογα με τη φύση του αδικήματος ή της πράξης με την οποία προσβάλλεται το δικαίωμα, μπορεί κάποιος να απευθυνθεί στα αστικά, ποινικά ή διοικητικά δικαστήρια της χώρας.

Η ύπαρξη ή μη προσβολής θεμελιώδους δικαιώματος ελέγχεται βάσει των εθνικών κανόνων ουσιαστικού δικαίου. Η διαδικασία που ακολουθείται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου (αστικού, ποινικού ή διοικητικού) προβλέπεται στους εθνικούς κανόνες δικονομικού (αστικού, ποινικού ή διοικητικού) δικαίου.

Αποτέλεσμα της σχετικής διαδικασίας είναι η έκδοση δικαστικής απόφασης, είτε απορριπτικής, είτε άμεσα εκτελεστής, εφόσον έχει τουλάχιστον τελεσίδικο χαρακτήρα.

Εθνικοί φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Νεοφύτου Βάμβα 6
10674 ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΣ

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α.) αποτελεί ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που συνεστήθη σύμφωνα με τους κανόνες των Ηνωμένων Εθνών και τις "Αρχές του Παρισιών". Σε αυτή μετέχουν ως μέλη πρόσωπα οριζόμενα από τριάντα δύο φορείς (ανεξάρτητες αρχές, πανεπιστημιακές σχολές νομικών και επιστημονικών επιστημών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ, πολιτικά κόμματα και υπουργεία).

Σκοπός της ΕΕΔΑ είναι η συνεχής επισήμανση σε όλα τα όργανα της Πολιτείας της ανάγκης αποτελεσματικής κατοχύρωσης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όλων όσων διαβιούν στην ελληνική επικράτεια.

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό της Νόμο (**N. 2667/1998, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει**) η ΕΕΔΑ έχει τις ακόλουθες καθ' ύλην αρμοδιότητες:

- (α) Την εξέταση ζητημάτων που αφορούν στην προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου τα οποία εγείρει είτε η Κυβέρνηση είτε η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής ή προτείνονται από τα μέλη της ή από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
- (β) Την υποβολή συστάσεων και προτάσεων, την εκπόνηση μελετών, την υποβολή εκθέσεων και γνωμοδοτήσεων για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων που συμβάλλουν στη βελτίωση της προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- (γ) Την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για τη ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης σε θέματα σεβασμού των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- (δ) Την ανάληψη πρωτοβουλιών για την καλλιέργεια του σεβασμού των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος.
- (ε) Τη διατήρηση μόνιμης επικοινωνίας και συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς, παρεμφερή όργανα άλλων χωρών, καθώς και εθνικές ή διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

(στ) Την γνωμοδότηση για εκθέσεις που πρόκειται να υποβάλει η χώρα σε διεθνείς οργανισμούς για θέματα προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

(ζ) Τη δημόσια γνωστοποίηση των θέσεων της ΕΕΔΑ με κάθε πρόσφορο τρόπο.

(η) Την σύνταξη ετήσιας έκθεσης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

(θ) Την οργάνωση Κέντρου Τεκμηρίωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

(ι) Την εξέταση της προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις του διεθνούς δικαίου για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τη σχετική γνωμοδότηση προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή. Ιδρύθηκε με τον Νόμο 2477/97 και ξεκίνησε τη λειτουργία του την 1η Οκτωβρίου 1998. Το νομοθετικό πλαίσιο της λειτουργίας του ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 3094/03. Παρέχει τις υπηρεσίες του δωρεάν.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημόσιων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων.

Κάθε πολίτης, προτού καταφύγει στην Αρχή, θα πρέπει να έχει έλθει σε επαφή με τη δημόσια υπηρεσία με την οποία σχετίζεται η υπόθεσή του. Μόνον εφόσον η επαφή αυτή με τη δημόσια υπηρεσία δεν έχει οδηγήσει σε επίλυση του προβλήματος μπορεί να καταθέσει αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη.

Αποστολή του Συνηγόρου του Πολίτη είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημόσιων υπηρεσιών με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.

Ως διαμεσολαβητής, ο Συνήγορος του Πολίτη παρέχει συμβουλές και προτάσεις στις αρχές δημόσιας διοίκησης. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιβάλλει κυρώσεις και δεν ακυρώνει παράνομες πράξεις της δημόσιας διοίκησης.

Χατζηγιάννη Μέξη 5

115 28 ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΣ

Εξειδικευμένοι φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων

- **Διαμεσολαβητής για τα δικαιώματα του παιδιού**

Ο Συνήγορος του Πολίτη (βλ. ανωτέρω) ερευνά επίσης ενέργειες ή παραλείψεις της δημόσιας διοίκησης και ιδιωτών που παραβιάζουν τα δικαιώματα του παιδιού.

Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος και για θέματα που ανάγονται σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού.

- **Φορείς προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης**

Ι. Με τον νόμο 3304/2005 με τον οποίο ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι οδηγίες 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29^η Ιουνίου 2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2000 ορίσθηκαν ως φορείς προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ο Συνήγορος του Πολίτη, η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) και προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες καθενός από αυτούς.

Ειδικότερα:

1. Φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από δημόσιες υπηρεσίες είναι ο Συνήγορος του Πολίτη. *Ως δημόσιες υπηρεσίες νοούνται οι αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 3 του νόμου 3094/2003 (ΦΕΚ Α΄ 10) «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις».*
2. Φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα πέραν εκείνων που αναφέρονται ανωτέρω είναι η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης, με εξαίρεση τον τομέα απασχόλησης και εργασίας.
3. Στον τομέα αυτό, δηλαδή στον τομέα απασχόλησης και εργασίας, φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα πέραν εκείνων που αναφέρονται ανωτέρω (περίπτωση 1) είναι το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.).

II. Με τον νόμο 3896/2010 (ΦΕΚ Α΄ 207/08.12.2010) «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης - Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις», εισάγεται η απόλυτη απαγόρευση κάθε μορφής άμεσης ή έμμεσης διάκρισης λόγω φύλου.

Με τον νόμο αυτόν σκοπείται να εξασφαλισθεί η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, όσον αφορά: α) την πρόσβαση στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εξέλιξης, και στην επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης με σκοπό την απασχόληση ("vocational training"), β) τις συνθήκες και τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής και γ) τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη (άρθρο 25).

• Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) είναι ανεξάρτητη Αρχή που ιδρύθηκε με το νόμο 2472/1997, ο οποίος ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την 95/46/ΕΚ.

Αποστολή της Αρχής αποτελεί η προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής του ατόμου στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν. 2472/1997 και 3471/2006.

Πρωταρχικός σκοπός της Αρχής είναι η προστασία του πολίτη από την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων αλλά και η συνδρομή προς αυτόν σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση των σχετικών δικαιωμάτων του σε κάθε επιχειρησιακό τομέα.

Επίσης, σκοπός της Αρχής είναι η υποστήριξη και καθοδήγηση των υπεύθυνων επεξεργασίας στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους απέναντι στο νόμο, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες ανάγκες υπηρεσιών της ελληνικής κοινωνίας, καθώς και την διεύθυνση των σύγχρονων ψηφιακών επικοινωνιών και δικτύων.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους σε αρχεία, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Οι έλεγχοι διενεργούνται από εντεταμένους υπαλλήλους του Τμήματος των Ελεγκτών, οι οποίοι συνοδεύονται σε περιπτώσεις που κρίνονται σημαντικές από μέλη της Αρχής. Οι διενεργούντες τον έλεγχο, ως ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε κάθε αρχείο χωρίς να μπορεί να τους αντιπαχθεί κανενός είδους απόρρητο.

Κατά τον έλεγχο εξετάζεται καταρχήν η εναρμόνισή του ελεγχόμενου με τις απαιτήσεις των Ν.2472/97, 3471/2006 (γνωστοποίηση, ενημέρωση, λοιπές υποχρεώσεις κατά περίπτωση, αποδεικτικά στοιχεία). Στη συνέχεια πραγματοποιείται έλεγχος του πληροφοριακού του συστήματος, όπου σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 10 του ν. 2472/1997, εξετάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος, η φύση των δεδομένων, καθώς και το επίπεδο ασφαλείας που εξασφαλίζουν τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα που έχει λάβει ο υπεύθυνος επεξεργασίας για την προστασία των δεδομένων. Η ολοκλήρωση του ελέγχου οδηγεί στην σύνταξη πορίσματος το οποίο υποβάλλεται στην ολομέλεια της Αρχής

Η Αρχή ασκεί επίσης ανεξάρτητο έλεγχο στο εθνικό τμήμα του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 1 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (ν. 2514/1997 ΦΕΚ 140 Α'), ασκεί τις αρμοδιότητες της εθνικής εποπτικής αρχής που προβλέπεται στο άρθρο 23 της Σύμβασης ΕΥΡΩΠΟΛ (ν. 2605/1998 ΦΕΚ 88 Α'), και τις αρμοδιότητες της εθνικής εποπτικής αρχής που προβλέπεται στο άρθρο 17 της Σύμβασης για τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα (ν. 2706/1999 ΦΕΚ 77 Α'), καθώς και τις αρμοδιότητες εποπτείας που προκύπτουν από οποιαδήποτε άλλη διεθνή συμφωνία.

Η ΑΠΔΠΧ εξετάζει παράπονα και ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων και εκδίδει σχετικές αποφάσεις. Επίσης, επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τον νόμο 2472/97 και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τέλος, η Αρχή μπορεί να καταγγέλλει τις παραβάσεις των διατάξεων του νόμου στις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.

Κηφισίας 1-3,
115 23, ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΣ

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

 Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

📄 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

📄 Συνήγορος του Πολίτη

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/08/2020